

**ZALAEGRSZEG MEGYEI JOGÚ VÁROS  
POLGÁRMESTERÉTŐL**

✉ 8901 Zalaegerszeg, Kossuth L. u. 17-19. ☎ 92/502-100, fax: 92/311-474  
E-mail: [mayor@zalaegerszeg.hu](mailto:mayor@zalaegerszeg.hu)


---

**ELŐTERJESZTÉS**

2021. március 3.

**Tárgy:** Mihály deák szobrának elhelyezése

**Előterjesztő:** Balaicz Zoltán polgármester 

**Készítette:** Humánigazgatási Osztály  
Horváth Gábor közművelődési szakreferens 

**Költségvetési, pénzügyi-gazdálkodási szempontból ellenőrizte:**

Közgazdasági Osztály 

**Törvényességi, tartalmi és formai szempontból ellenőrizte:**

Önkormányzati Osztály 

A Kormány az élet- és vagyonbiztonságot veszélyeztető tömeges megbetegedést okozó SARS-CoV-2 koronavírus-világjárvány következményeinek elhárítása, a magyar állampolgárok egészségének és életének megóvása érdekében Magyarország egész területére a 478/2020. (XI. 3.) Korm. rendelettel (2020. november 4. és 2021. február 7. között), valamint a 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelettel (2021. február 8-tól) veszélyhelyzetet hirdetett ki.

A katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése szerint veszélyhelyzetben a települési önkormányzat képviselő-testületének feladat- és hatáskörét a polgármester gyakorolja.

Városunkban a lokálpatrióta öntudat erősítése céljából mindig is nagy hangsúlyt fektettünk a különböző helyi évfordulókra. 2017-ben nagyszabású ünnepségekkel idéztük fel városunk 1247-es első írásos említésének 770 éves évfordulóját. 2015-ben Zalaegerszeg 1885-ös rendezett tanácsú várossá nyilvánításának 130 éves, 2020-ban 135 éves jubileumáról emlékeztünk meg. Szintén 2020-ban emlékeztünk meg a 100 éve aláírt trianoni békediktátumról.

Megemlékezéseink különlegessége, hogy szinte minden esetben köztéri képzőművészeti alkotással gazdagítottuk városunkat, maradandó értéket is társítva az emlékező programokhoz. Ennek megfelelően 2015-ben Farkas Ferenc szobrászművész „Zalai nemes” című alkotását, 2017-ben a zalaegerszegi vár bronz makettjét avattuk fel. 2020-ban országzászlót és Szabadság emlékművet avattunk a Bajcsy-Zsilinszky téren.

2021-ben ismét kerek, 600 éves évfordulóhoz érkeztünk. Zalaegerszeg egy 1421-es oklevélben szerepel először mezővárosként (oppidum), ami a középkorban már egyfajta önkormányzatiságot is jelentett. Az első ismert városbíró (a mai „polgármester” elődje) nevét is ebből az időszakból tudjuk, Mihály deáknak hívták (Michael litteratus iudex), neve arra utal, hogy írástudó volt, ami ritkának számított akkoriban egy vidéki mezővárosban. Zalaegerszeg várossá fejlődésének e fontos állomását a régi városháza és a nagytemplom metszésében, a Göcseji Múzeum előtt az első ismert városbírónk alakját ábrázoló szoborral, Farkas Ferenc szobrászművész alkotásával szeretnénk felidézni a büszkeségre okot adó 600 éves évfordulón. Terveink szerint a szobor avatására 2021. őszén, a Göcseji Múzeum felújított épületének átadásához kapcsolódóan kerül sor.

## MŰLEÍRÁS

Mihály deák a város első, név szerint ismert városbírója, 1420 körül tevékenykedett. Személyéről kevés adat áll rendelkezésre, ábrázolás nem maradt fenn róla.

Figuráját a művész írópad előtt ülve, „munkavégzése” közben jelenítette meg. A dinamikusan a pad felé forduló alak oklevelek, iratok fölé hajolva jelenik meg (az ülő figura magassága cca. 165-170 cm). Mivel megjelenését tekintve semminemű adat, ábrázolás nem áll rendelkezésre, ezért a kor tárgyaival, viseletével (köpeny, fejfedő) próbálta megidézni alakját. Szintén a korszakot idézik az írópad gótikus elemei. A művész célja a geometrikus formának is tekinthető bútor és a figura mozgalmasságának ellentétéből fakadó formai feszültség ellenére, illetve ezzel együtt egy bensőséges kompozíció megvalósítása volt.

A szobor mintázásmódját tekintve részletgazdagon mintázott, érzékeny felületkialakítással. Bronzban való kivitelezése viaszveszejtési eljárással történne, mely hívebben adja vissza a szobor mintázott felületét, annak részleteit.

A szobor elhelyezése a Göcseji Múzeum déli homlokzata előtti fás-füves zóldsávon történne, a tájolás fő iránya az épülettel párhuzamos irány. A mellékelt terveken két változat szerepel, ezek alapvetésükben megegyeznek, lényegi különbség nincs köztük, tárgyalási alapként szolgálnak. A posztamens alsó része, bázisa egy 10 cm szintemelkedésű burkolt köfelület (méretek a mellékelt elhelyezési terven). Erre kerül a szobrot ténylegesen hordozó, 20 cm magas köelem. A szobor nyugati nézete felől létrejövő, köelemekkel övezett „öböl” a figura terébe való belépést szolgálja, megállásra készlet, a beszögellést övező köelemek pedig ülőfelületként szolgálnak, illetve felirat hordozására is alkalmasak, amelyre a következő javaslatot teszem:

## MIHÁLY deák

Zalaegerszeg első, név szerint ismert városbírója – 1421

Állította Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata, annak emlékére, hogy éppen 600 évvel ezelőtt, egy 1421-es oklevélben szerepel először településünk mezővárosként (oppidum) megnevezve.

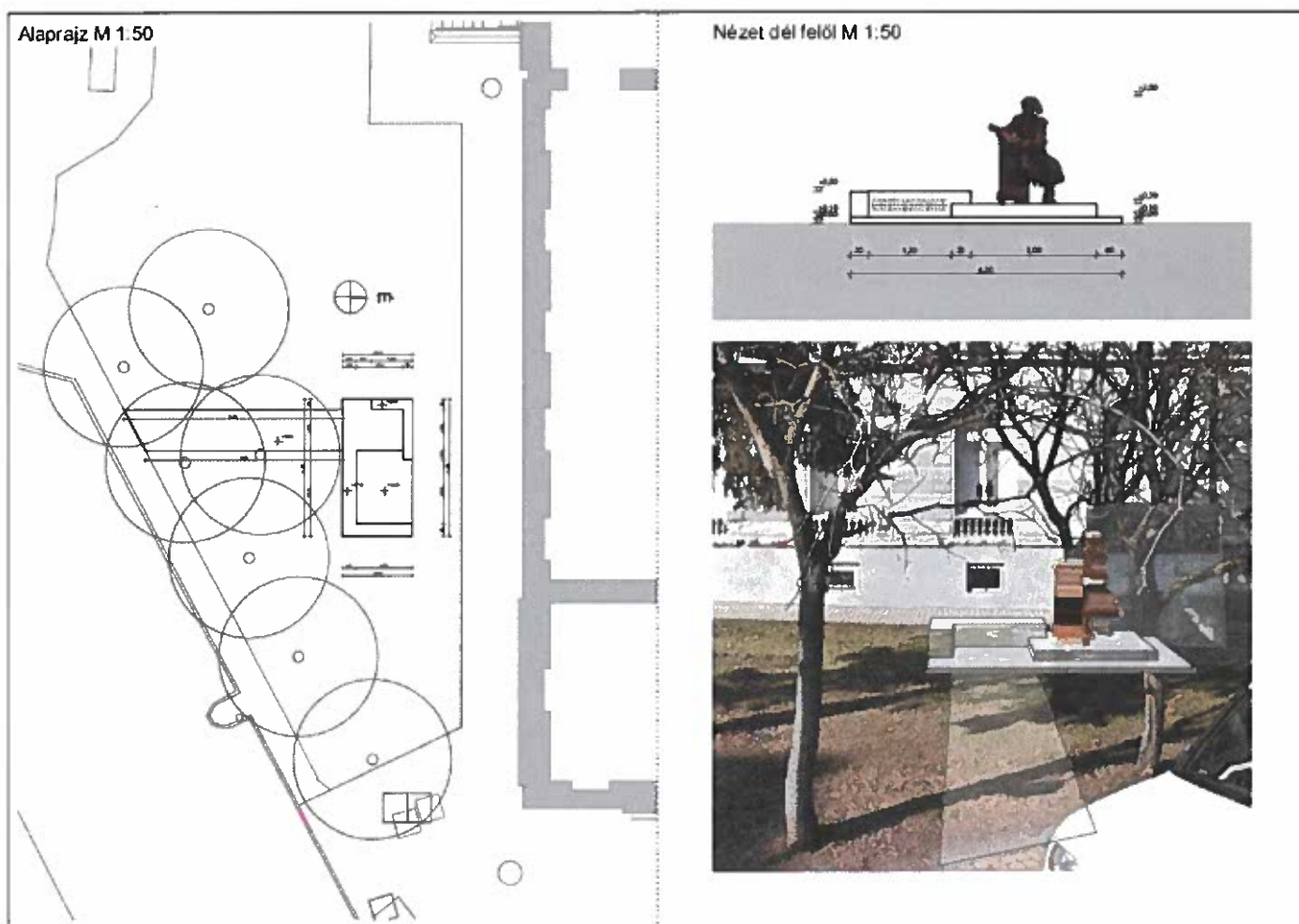
2021

A posztamens köelemeinek anyaga tervezetten vágott, csiszolt süttői mészkő.

A szoborhordozó köelem mérete miatt, valamint a terven látható elhelyezési móddal egy jól körbejárható, sokféle izgalmas nézettel rendelkező, több helyen áttört kialakítású szobor jön létre.

A szobor jobb megközelíthetőségét szolgálja a terven szereplő járat, mely a zöldsáv előtti járdát és a szoborkompozíciót kötné össze, anyaga javasoltan a meglévő járdáéval egyező, vagy ahhoz hasonló térkő.

A szobor tervezett helyszínén eredetileg egy – Göcseji Múzeum átépítési munkálatai során megsérült és elszállított – munkásmozgalmi emlékmű állt. Dr. Kostyál László művészettörténész szakvéleménye alapján az alkotás öntött dombormű része a sérült, erodálódott mészkő posztamensről történő leválasztásával megmenthető; a Göcseji Múzeumban kerül elhelyezésre, míg a Göcseji Múzeum és a Mária Magdolna Plébániatemplom által övezett történelmi városközpontba egy témáját tekintve sokkal inkább környezetbe illő alkotás kerül.







## **KÖLTSÉGBECSLÉS**

Az alábbi költségbecslés tartalmazza az 1:1-es agyagminta és gipszminta készítését, építészeti tervezést, a figura bronzbaöntését, cizellálását és patinázását, a kőelemek gyártását, helyszínen való szerelését, a helyszín előkészítését és az alapozást.

A munka kivitelezésének becsült költsége:

összesen *18.800.000 Ft + ÁFA*

A feltüntetett árak kizárólag a feltüntetett méretekre, illetve megmunkálásra vonatkoznak. Az ajánlat tartalmazza az anyagok helyszínre szállítását, valamint a felhasznált segédanyagok árát.

A szobor elkészítésének és felállításának forrása már a város 2020-as költségvetésében betervezésre került.

A Magyarország önkormányzatairól szóló 2011. évi CLXXXIX. törvény 42. § 8. pontja szerint közterület elnevezése, köztéri szobor, műalkotás állítása a képviselő-testület hatásköréből nem ruházható át.

A helyi önkormányzatok és szerveik, a köztársasági megbízottak, valamint egyes centrális alárendeltségű szervek feladat- és hatásköreiről szóló 1991. évi XX. törvény 109. § (1) bekezdése szerint művészeti alkotás közterületen, valamint önkormányzati tulajdonú épületen való elhelyezéséről, áthelyezéséről, lebontásáról a település önkormányzatának képviselőtestülete, Budapesten fővárosi tulajdonú közterület vagy épület esetében a fővárosi önkormányzat közgyűlése, a kerületi önkormányzat tulajdonában álló közterület vagy épület esetében a kerületi önkormányzat képviselőtestülete dönt, és gondoskodik fenntartásáról és felújításáról. A (2) bekezdés szerint a döntéshez a műalkotás művészi értékre vonatkozóan szakvéleményt kell beszerezni.

Az alkotásról Németh János Kossuth- és Munkácsy-díjas művész adott szakvéleményt:

„Farkas Ferenc szobrászművész eddigi munkássága értékteremtő nemcsak a művészet, hanem az utókor számára is. Az európai és a magyar kulturális élet jeles személyiségeit örökítette meg sok esetben ez ideig is a műveiben. Szemlélete a hiteles realizmus alapján plasztikai formai értéket képvisel, amely nem divatszerűen hullámzik, hanem örökérvényű a mai kor emberének is. Formai tisztaság és egyszerűség jellemzi munkáját ezért is tisztelettel ajánlom munkásságát figyelmükbe. A szobor a megadott léptékben elhelyezve illeszkedik környezetéhez, Zalaegerszeg történelmi belvárosának patinás épületeihez, a nemrég megújult Mária Magdolna Plébániatemplomhoz és a felújítás alatt álló Göcseji Múzeumhoz.

A mű felállítását, elhelyezését örömmel támogatom.”

A műemléki környezetre való tekintettel a szobor elhelyezésének tervét egyeztettem az illetékes szakhatósággal.

#### **Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Önkormányzata Közgyűlésének ..../2021. (....) határozata**

Zalaegerszeg Megyei Jogú Város Polgármestere a veszélyhelyzet kihirdetéséről és a veszélyhelyzeti intézkedések hatálybalépéséről szóló 27/2021. (I. 29.) Korm. rendelet, valamint a katasztrófavédelemről és a hozzá kapcsolódó egyes törvények módosításáról szóló 2011. évi CXXVIII. törvény 46. § (4) bekezdése alapján a közgyűlés feladat- és hatáskörében eljárva jóváhagyja az egykori városbíró, Mihály deák szobrának – a szükséges szakhatósági engedélyek birtokában – a Göcseji Múzeum déli homlokzata előtti fás-füves zöldsávon történő elhelyezését és megteszi a szükséges intézkedéseket.

**Határidő:** 2021. december 31.

**Felelős:** Balaicz Zoltán polgármester

Zalaegerszeg, 2021. február 25.

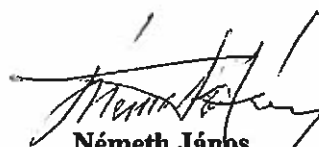
  
  
**Balaicz Zoltán**  
polgármester

## Szakvélemény

Farkas Ferenc szobrászművész eddigi munkássága értékteremtő nemcsak a művészet, hanem az utókor számára is. Az európai és a magyar kulturális élet jeles személyiségeit örökítette meg sok esetben ez ideig is a műveiben. Szemlélete a hiteles realizmus alapján plasztikai formai értéket képvisel, amely nem divatszerűen hullámzik, hanem örökérvényű a mai kor emberének is. Formai tisztaság és egyszerűség jellemzi munkáját ezért is tisztelettel ajánlom munkásságát figyelmükbe. A szobor a megadott léptékben elhelyezve illeszkedik környezetéhez, Zalaegerszeg történelmi belvárosának patinás épületeihez, a nemrég megújult Mária Magdolna Plébániatemplomhoz és a felújítás alatt álló Göcseji Múzeumhoz.

A mű felállítását, elhelyezését örömmel támogatom.

Zalaegerszeg, 2021. február 25.



**Németh János**  
keramikus szobrász